

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У ВИЩІЙ ОСВІТІ: ТЕХНОЛОГІЇ І ПРАКТИКИ

Оліхненко М. А.

*аспірант кафедри менеджменту, публічного управління
та адміністрування*

*Державний університет інфраструктури та технологій
м. Київ, Україна*

За останні роки заклади вищої освіти почали приділяти увагу питанням дотримання норм академічної доброчесності через виникнення необхідності дотримання морально-етичних принципів у написанні наукових праць, курсових та дипломних робіт у своїх закладах. Академічна доброчесність забезпечує ефективність і результат функціонування освітнього процесу та пропонує розвиток нових методів викладання і навчання у закладах вищої освіти на засадах корпоративної етики, інформаційної грамотності. Прагнення України інтегруватись у європейський та світовий науковий та освітній простір, забезпечити якість вищої освіти є завжди актуальним у контексті питання академічної доброчесності. Українська освіта здійснює модернізацію галузі відповідно до європейських вимог, працюючи над реалізацією положень Болонського процесу. Відповідно до ратифікованої Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

Визначення академічної доброчесності закріплено в Законі України «Про освіту» (Статті 42) і звучить як «сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень» [1].

Дослідженням питань, які стосуються академічної доброчесності займається багато українських вчених, а також посадових осіб закладів вищої освіти, як в рамках реалізації норм законодавства, так і в рамках інтеграції до світового освітнього співтовариства. Наукові надбання у цій царині отримані такими вченими: В. Андрущенко, А. Артюховим, В. Сацик, Л. Семененко, С. Чукановою, Н. Черенко, Т. Фініковим та іншими. В умовах початкового етапу впровадження нової категорії у освітнє середовище, поняття академічна доброчесність потребує широкого вивчення.

У просторі академічної доброчесності штучний інтелект присутній вже декілька років, проте поява такого сервісу як ChatGPT від OpenAI стала синонімом прояву академічної недоброчесності здобувачів освіти. Чат-бот на основі штучного інтелекту є нейромережею, яка спеціально розроблена і є персональним помічником людини. Студенти також користуються ChatGPT від OpenAI для написання, рефератів, анотацій, планів до курсових і дипломних робіт, монологів, тощо. В залежності від мотиваційних чинників використання штучного інтелекту студентами, він може бути як і корисним помічником для студентів метою яких є розвиток власних компетенцій та розширення бази знань, так і способом шахрайства при навчанні для студентів пріоритетом для яких є отримання хорошої оцінки [4, с. 53].

З метою запобігання випадкам академічної доброчесності серед студентів, можна запропонувати такі форми контролю як проведення дискусій на обрану тему, усні опитування, а також мотивація студентів для запобігання зловживанням можливостями ChatGPT. Також слід оговорити допустимі межі та випадки користування ChatGPT. У забезпеченні дотримання принципів академічної чесності часто визначальною є роль лідера [2, с. 124]. Важливим завданням для викладача є заохочення студентів до навчання шляхом цікавих та неординарних лекцій, подача матеріалу та володіння всіма сучасними технологіями викладання [3, с. 126].

Список посилань

1. Закон України «Про освіту». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету. За заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. К.: Таксон, 2016. 124 с.
3. Колесніков А. Академічна доброчесність в українському освітньонауковому просторі: проблеми та соціальні загрози. Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України. 2019. Вип. 24. С. 122–12.
4. Сопова Д. Академічна доброчесність у системі професійної підготовки майбутнього педагога. Неперервна професійна освіта: теорія і практика (серія: педагогічні науки). 2018. Вип. 3-4(56-57). С. 52–56.